

Experiment *no cure no pay*

## Verboden vrucht van twee jaar vergaderen

**Dat de Orde teleurgesteld is door het voornemen van minister Donner *no cure no pay* te verbieden, laat zich raden. De beraadslagingen hebben ruim twee jaar geduurd en hadden moeten leiden tot een experiment per 1 november. Toch zal het verbod niet iedereen slecht uitkomen.**

**B**laderend door verslagen en nota's van het College van Afgevaardigden, krijgt men een beeld van de wordingsgeschiedenis van het verboden experiment.

In 2002 achtte toenmalig deken Marek Guensberg handhaving van het verbod nog nodig. Hij reageerde op de Nederlandse Mededingingsautoriteit (Nma), die het verbod strijdig vond met de Mededingingswet.

Onder Jeroen Brouwer maakte het begrip 'access to justice' opgang. De deken gebruikte geen mededingingsrechtelijke argumenten, maar pleitte voor een betere toegang tot het recht. Omdat de gevolgen van *no cure no pay* niet te overzien waren, stelde hij een geleidelijke introductie voor. Bovendien was bekend dat *no cure no pay* niet op een gunstig onthaal bij Justitie mocht rekenen. Al in 1998 had Justitie de vrees uitgesproken voor agressieve werving, prijsopdrijving, verhoging van verzekeringspremies, excessief declareren en maximalistisch claimgedrag.

In oktober 2003 kregen de afgevaardigden een aantal uitgewerkte varianten voorgelegd. Ze vonden het goed dat de Algemene Raad een proef ging voorbereiden. *No cure no pay* zou slechts mogen in letselschadezaken waarvan de aansprakelijkheid niet op voorhand vaststaat, en uitsluitend voor cliënten die de kosten van rechtsbijstand of deskundigen niet kunnen betalen.

Voorjaar 2004 mopperden sommige afgevaardigden dat de uitgewerkte 'ja, dubbelmitsvariant' wel erg ondoorzichtig was. Brouwer erkende dat hij zich een elegantere verordening kon voorstellen. Maar uit oogpunt van bestuurlijke consistentie werd besloten verder te gaan en het experiment op 1 november te laten beginnen. Of dat daadwerkelijk zou gebeuren, wilde het College laten afhangen van de eventuele oprichting door Justitie van een fonds ter bestrijding van deskundigen kosten.

Dat fonds is er nog niet, maar het College heeft weinig meer te willen. De NMa kan doorverwezen worden naar de minister.

**DE REACTIES**

Een aantal tegenstanders van *no cure no pay* vindt dat het experiment met voldoende waarborgen was omgeven om toch uitgevoerd te mogen worden. In elk geval is niemand tegen het bevorderen van access to justice.

VVD-Kamerlid Ruud Luchtenveld heeft moeite met Donners redenering dat resultaatafhankelijk belonen de onafhankelijkheid van de advocaat beperkt. 'Door de advocaat belanghebbend te maken bij de uitkomst van het proces, heeft hij belang bij snelheid.' Het experiment kon duidelijkheid geven over de wenselijkheid van *no cure no pay*. 'Het experiment afbla-

### VVD en PvdA zullen de minister om opheldering vragen

zen, vinden wij geen gelukkig besluit.' De VVD zal de minister vragen om opheldering.

D66-Kamerlid Boris Dietrich is in beginsel tegen *no cure no pay*, ook in letselschade zaken. Hij is bang dat advocaten alleen nog financieel aantrekkelijke zaken zullen aannemen. 'Maar wij zijn niet tegen een beperkt, goed gemonitord experiment. Met name omdat een deel van de slachtoffers daar belangstelling voor getoond heeft. Als de mensen die het betreft het belangrijk vinden, vinden we dat een experiment, mits goed gemonitord en op beperkte schaal, moet kunnen.'

D66 wil *no cure no pay* aan de orde stellen tijdens algemeen overleg over letselschade.

PvdA-Kamerlid Aleid Wolfsen is tegen *no cure no pay* maar blijkt gevoelig voor het argument dat het de rechtshulp voor minder draagkrachtigen betaalbaar zou kunnen houden. Wolfsen wil overleggen met de minister.

Marek Guensberg, oud-deken, heeft na zijn vertrek de discussie gevolgd vanaf de zijlijn. 'Op zichzelf is vernietiging heel consistent met het beleid van de minister uit mijn tijd. Maar zelfs al was het te voorzien, dan wil dat niet zeggen dat de Orde het niet had moeten proberen. Ik begrijp heel goed dat de Orde een poging doet om aan de onderkant meer mogelijkheden te creëren om een advocaat te krijgen. Dat vind ik een heel legitiem motief'

De Nederlandse Mededingingsautoriteit (NMA) overwoog in 2002 dat consumenten bij letselschadezaken een advocaat moesten kunnen inhuren op basis van '*no cure no pay*'. Dat kon destijds niet omdat de Nederlandse Orde van Advocaten (NOVA) haar leden dat verbood. Er loopt nu opnieuw een zaak bij de NMa van advocaten die zich oneerlijk beconcurreren voelen. De Nma had met de behandeling willen wachten totdat de verordening van de orde de minister gepasseerd zou zijn. Maar door de vernietiging ontstaat een nieuwe situatie. 'Wij moeten bekijken wat het voor ons concreet betekent en hebben daar nog geen standpunt over ingenomen.'

De Consumentenbond heeft een brandbrief gestuurd naar de Tweede Kamer met het verzoek minister Donner van Justitie te bewegen de proef met *no cure no pay* niet te blokkeren. De proef zou de toegang tot het recht voor burgers verbeteren en moet daarom doorgaan. In de brief aan de leden van de Vaste Kamercommissie van Justitie legt de bond uit dat de argumenten van de minister, zoals onafhankelijkheid van advocaten, achterhaald zijn.

Gert Kloosterboer van het Verbond van Verzekeraars zegt dat het Verbond nooit een uitgesproken standpunt over *no cure no pay* heeft ingenomen. 'Wij zijn een groot voorstander van professionele rechtshulpverlening. Als *no cure no pay* dat zou stimuleren, wij weten dat niet, dan is dat een positief punt.'

Hein Taminiau, voorzitter van de Vereniging LSA (Letselschade advocaten) denkt dat *no cure no pay* de wezenskenmerken van de advocaat niet aantast. 'Access to justice' wordt er door bevoor-

derd. De angst voor een toenemende claimcultuur, in die zin dat meer zwakke zaken voor de Rechter zullen worden gebracht, deelt LSA niet. LSA signaleert daarentegen wel, dat indien de minister van justitie het experiment gaat verbieden, sommige slachtoffers, waarvoor deze regeling uitkomst zou gaan bieden, tussen wal en schip dreigen te geraken. Een oplossing zou kunnen zijn de bevoegdheden van de Raad voor Rechtsbijstand uit te breiden, opdat zij ook een onvoorwaardelijke toevoeging kan verstrekken voor een voorlopig deskundigenbericht in plaats van een voorwaardelijke toevoeging. De Staat dient daarbij, zonder verhaal op de schadelijgende particulier, de kosten voor zijn rekening te nemen tenzij deze verhaald kunnen worden op de aansprakelijke partij.

*Slachtofferhulp Nederland (SHN)* ziet in het verbod van de minister aanleiding de zorg uit te spreken over de kwaliteit van letselschadebureaus die op 'No cure no pay' basis werken. De kwaliteit van die bureaus is moeilijk te controleren.

*De Telegraaf* schrijft 25 juni dat de minister terechte bezwaren heeft tegen *no cure no pay*. Volgens het commentaar 'dreigen Amerikaanse toestanden'. De vrees van Donner dat advocaten alleen zaken zullen aannemen waarbij grote bedragen in het geding zijn, is terecht. De proef was ook gericht op de minder draagkrachtigen. En hoewel dat loffelijk is, weegt dat voordeel niet op tegen de vergaande negatieve effecten van een 'no cure no pay'-model.

*Jeroen Brouwer, deken*, vindt dat de Orde als publiekrechtelijke beroepsorganisatie terecht haar eigen verantwoordelijkheid heeft genomen. 'Het was nog steeds in de vorm van een experiment. Ik vond dat we de redelijke verwachting mochten hebben dat we zo'n proeffase zouden kunnen doorwerken. In formele zin kan er niks tegen de vernietiging gedaan worden, het is van beroep en bezwaar uitgesloten. Maar we moeten ons voor ogen houden waar het om ging, en ons afvragen of er geen andere manier is om dat te bereiken. Linksom of rechtsom moeten we proberen de deskundigenkosten te beslechten.'

## Advocate gediscrimineerd door Movir

De voorzieningenrechter van de Utrechtse rechtbank oordeelde op 27 mei jl. dat Movir een verboden onderscheid maakt naar geslacht. De bepaling in de polisvoorwaarden die zwangerschap uitsluit van de 'vastkostenverzekering' (voor doorbetaling van maatschapskosten tijdens arbeidsongeschiktheid) is discriminerend. Eerder al stelde de Commissie

Gelijke Behandeling de advocate, en een vrouwelijke maatschapsgenoot, in het gelijk. De rechtbank neemt dat oordeel grotendeels over en benadrukt dat zwangerschap, bevalling en moederschap 'zodanig rechtstreeks verband houden met het geslacht, dat ze geacht kunnen worden hiermee feitelijk samen te hangen.' (Zie [www.rechtspraak.nl](http://www.rechtspraak.nl); LJN-nummer: AP0146)



# column

MATTHIJS KAAKS

## Be better than The Brauw

Sinds ik gevraagd ben voor het klankbordgroepje van Nauta Duthill heb ik hem geregeld aan de telefoon, Marc Blom, de nieuwe bestuursvoorzitter. Vorige week donderdag belde hij me 's avonds thuis, even na negenen. Hij vroeg of hij een paar minuutjes met me mocht stoeien over hun nieuwe strategie. Ik kon horen dat hij nog op kantoor zat.

'Steek van wal', zei ik.

'Heb je het vorige week in de NRC gelezen?'

'Bedoel je "Nauta Dutilh: In drie jaar beter dan De Brauw"?''

'Precies, wat vond je er van?'

'Niet zo verstandig', zei ik voorzichtig. 'Want wat zegt dat over Nauta nu, anno 2004?' Ik gaf zelf het antwoord. 'Dat jullie op een afstand van drie jaar achter De Brauw aansloffen. Het is alsof jullie cliënten de boodschap krijgen: kom over drie jaar nog maar eens terug.'

'Welnee!', riep Marc Blom uit. 'Je hebt er niets van begrepen. Het gaat om de verandering van de marktperceptie. Over drie jaar zal iedereen duidelijk kunnen zien dat we beter zijn dan De Brauw.'

'Hmm', zei ik. 'Dat is jouw perceptie van de marktperceptie.'

Hij zuchtte diep. 'We moesten iets. We lagen in zwaar weer. Er werd geschreven over uitloop van Nauta-medewerkers. We hadden net daarvoor de Parmalat-affaire gehad. Toen die bestuurscrisis. We zochten iets positiefs. Onze spindokter adviseerde een duidelijke boodschap voor de media.'

'Waren er geen alternatieven?', vroeg ik.

'Tuurlijk. We hadden er een paar bedacht. "Nauta, nu nóg groter". Die was van mij.'

'Maar Nauta is toch kleiner geworden', wierp ik tegen.

'Ja, dat was ook het bezwaar. Daarom kwamen we op "Nauta, nog steeds de grootste!" Maar in die zelfde week begonnen die juridische kleingrutters van Schut&Grosheide met hun campagne "Hoe groot wilt u dat we zijn?".' Er klonk minachting in zijn stem door.

'Inderdaad', zei ik. 'Ik zie die advertenties bijna dagelijks.'

'Het is een lage streek. "Groot" hoort bij ons.'

Ik liet dit kort op me inwerken.

'Maar hoe kwamen jullie nu op het onzalige idee om je met De Brauw te vergelijken?'

'Bij McKinsey zeiden ze dat we meer geloof in onszelf moesten uitstralen. Dat we meer op inhoud moesten scoren. Ze vergeleken ons zelfbeeld met de droom van Nebukadnessar.'

'Aha, de reus met de lemen voeten, Daniël 2:1-49', zei ik snel, om hem te laten merken dat mijn bijbelkennis op peil was. Hij werd er even stil van.

Toen vervolgde hij enthousiast: 'We hebben een sessie achter de rug met Anthony Robbins in Marbella. Dat was een geweldige oppepper. "Do you have a dream?", vroeg hij ons. Wij zeiden: "Yeah sure, be better than The Brauw". Dat werd onze yell. "Be better than the Brauw." We zagen het helemaal zitten. Toen we terug waren in Rotterdam zakte het weliswaar weer een beetje weg. Maar goed, moet je eens indenken, meer dan honderd partners die dat brullend met geheven vuist scanderen. Het was bijna hallucinant.'

'Génant, zul je bedoelen', mompelde ik maar dat hoorde hij niet.

'Unleash the power within!', brulde hij door de telefoon.

'Marc', vroeg ik enigszins geschrokken, 'wat gaan jullie nu doen?'

'Mensen aannemen'. Zei hij. 'Heel veel goeie mensen aannemen. Wat we nodig hebben zijn hands-on juristen.'

'Bah', zei ik. 'Wie wil er nu een hands-on jurist? En waar wil je die vandaan halen?'

'Bij De Brauw natuurlijk', zei Marc triomfantelijk.